

מקומה הגיבור

רודזיה דרום מרכז אפריקה

לפני זמן רב בעיר סננה על גדות הנהר זמבזי נולד ילד. הוא לא היה כמו ילדים אחרים, כי היה גדול וחזק, מעל כתפו החזיק שק גדול ובידו פטיש ברזל. הוא גם ידע לדבר כמו איש מבוגר, אך בדרך כלל היה שקט מאוד.

יום אחד שאלה אותו אמו "איזה שם ניתן לך?" והוא ענה "קראי לכל ראשי העיר סננה כאן לגדת הנהר."

ואמו קראה לכל ראשי העיר וכאשר הם באו הוא הוליך אותם לבריכה עמוקה ושחורה, בה חיו התנינים האכזריים.

"הו, אנשים גדולים" אמר, כשכולם הקשיבו "מי מכם יכנס לבריכה זו ויתגבר על התנינים?"

אך איש לא העז לעשות זאת. לכן הוא הסתובב, קפץ למים ונעלם.

האנשים עצרו את נשמתם כי חשבו "הנער

הזה השתגע ורוצה להתאבד, כי התנינים יאכלו אותו!" אך פתאום האדמה רעדה, הבריכה האדימה מדם והנער יצא מהמים ושחה לגדה.

אלא שהוא לא היה כבר נער! הוא היה חזק יותר מכל אדם אחר וגבוה מאוד וגם נאה וכולם הריעו בשמחה כשראו אותו.

"הוא אנשי עמי!" הוא קרא כשהוא מנפנף בידו "אני יודע את שמי. אני הוא מקומה, הגדול מכולם, כי הרגתי את כל התנינים בבריכה, שם איש לא העז להיכנס."

ואז אמר לאמא "אל תדאגי, אמא, כי אני הולך להקים בית לעצמי ואעשה לגיבור." הוא נכנס לבקתה שלהם, לקח את נו-אנדו, פטיש הברזל שלו, שם את השק על כתפו והלך.

מקומה עבר את זמבזי וחודשים רבים נדד צפונה ומערבה עד שיום אחד הגיע לאזור הררי ושם פגש ענק, שעשה גבעות.

"שלום" קרא מקומה, מי אתה?"

"אני צ'י-אסבה-מפירי, שעשה הרים" ענה

הענק "ומי אתה?"

"אני מקומה שפירושו "גדול" ענה.

"גדול ממני?" שאל הענק.

"גדול ממך!" ענה מקומה.

הענק נהם ותקף אותו, אבל מקומה רק הניף

את נו-אנדו, הפטיש הגדול שלו והכה את

הענק בראשו.

המכה הייתה כה חזקה שהענק התכווץ לאדם

קטן מאוד שנפל על ברכיו ואמר "אתה באמת

גדול ממני, הו מקומה. קח אותי איתך ואהיה

לעבד שלך. מקומה לקח אותו ושם אותו לתוך

השק שעל כתפו.

הוא היה עכשיו גדול יותר מאשר קודם, כי כל

הכוח של הענק נכנס בו. והוא המשיך בדרכו

כשהוא נושא את השק בקלות, כמו שנץ נושא

ארנבת בטפרי.

כעבור זמן הגיע מקומה לאזור מכוסה

באבנים גדולות וגושי אדמה ענקיים. כשהוא

קפץ מעל אחד מהם ראה ענק, עטוף אבק,

שחופר בידי אדמה וזורק אותה סביבו.

"מי אתה" קרא מקומה "שכך זורק אדמה

סביב?"

"אני צ'י-דובולה-טאקא" אמר ההוא "ואני

חופר אפיקים של נהרות."

"התדע מי אני?" אמר מקומה "אני מקומה

הגדול."

"גדול ממני?" רעם הענק.

"גדול ממך!" ענה מקומה.

בלי מילה לקח צ'י-דובולה-טאקא גוש אדמה

וזרק על מקומה. אך הגיבור החזיק את השק

מעל כתפו השמאלית וכל האבנים והאדמה

נפלו בלי לגרום לו כל נזק. ואז לקח מקומה

את פטיש הברזל שלו והכה את הענק כך

שזה נפל לארץ.

צ'י-דובולה-טאקא זחל לפניו ונעשה קטן יותר

ויותר עד שהגיע לגודל מתאים. מקומה לקח

אותו ושם בשק שלו יחד עם צ'י-אסבה-מפירי.

הוא המשיך בדרכו גדול וחזק יותר כי גם כוחו

של עושה הנהרות נכנס בו, והלך כך עד

שהגיע ליער של עצי באובב. הוא הופתע

מגודל העצים כי היו אלה גדולים מכל העצים

האחרים שראה אי-פעם. ואז ראה את

צ'י-גביסה-מיטי, ענק שנטע את היער.
צ'י-גביסה-מיטי היה גדול מאחיו אבל מקומה
לא פחד וקרא אליו "מי אתה, ענק?"
"אני" ענה ההוא "צ'י-גביסה-מיטי, ואני נוטע
את עצי הבאובב כמזון בשביל פילים, הילדים
שלי."
"תפסיק!" קרא הגיבור "כי אני מקומה ואני
רוצה להלחם בך!"
הענק הוציא עץ באובב ענקי מהאדמה וזרק
על מקומה, אך הגיבור קפץ הצדה והעץ שקע
עמוק באדמה. ואז הוא הניף את נו-אנדו,
הפטיש הגדול שלו והפיל את הענק במכה
אחת.
המכה הייתה חזקה כל כך שצ'י-גביסה-מיטי
התכווץ כמו הענקים האחרים וכשרק התעשת
ביקש ממקומה שייקח אותו כעבד. "כי" אמר
"יהיה זה כבוד גדול בשבילי לשרת אדם גדול
כמוך."
מקומה שם אותו בשק והמשיך בדרכו ואחרי
ימים רבים הגיע לאזור עקר וסלעי שלא נראה
שם כל יצור חי, ובאמצע השטח ראה אדם

שאכל אש.
"מה מעשיך?" שאל מקומה.
"אני אוכל אש" אנה האיש בצחוק "ושמי
צ'י-ידאה-מוטו, כי אני רוח הלהבה ואני יכול
לשרוף ולהשמיד הכל שרק ארצה."
"אתה טועה" ענה מקומה "כי אני מקומה ואני
גדול ממך ואינך יכול להשמיד אותי."
האיש אוכל האש צחק שוב ונשף להבה על
מקומה. אך הגיבור הספיק להסתתר מאחורי
סלע, בדיוק בזמן, כי המקום בו עמד קודם
נחרך כולו והיה כזכוכית.
ואז הגיבור השליך את הפטיש שלו על
צ'י-ידאה-מוטו, הפיל אותו ארצה, והכניס אותו
לשק יחד עם האנשים הגדולים האחרים,
שעליהם גבר.
ועכשיו מקומה היה באמת גיבור גדול כי יכול
היה לעשות הרים, לבנות נהרות במקומות
יבשים, לטעת עצים וגם להפיק אש מתי
שרצה בכך.
הוא המשיך בדרכו והגיע למישור גדול,
מושקה יפה, ובו בעלי חיים רבים

לצייד, ובמרכזו, קרוב לנהר גדול גם משטח
דשא, שנעים היה להיות עליו.
מקומה נהנה מהאחו היפה ולכן התיישב
תחת עץ גדול, הוריד את השק מכתפו הוציא
את כל הענקים. "ידידי" אמר "הלכתי זמן רב
ואני עייף. המקום הזה מתאים לבית של
גיבורים. אז מחר נאסף עצים ונבנה לנו
קראאל."
ולמחרת מקומה והענקים יצאו לאסוף עץ
ולהכין עמודים לבניית קראאל, והשאירו רק
את צ'י-אסבה-מאפירי כדי שיכין להם ארוחה
מהחיות שצדו שם. אך בערב, כאשר חזרו,
מצאו את הענק חסר אונים, קשור לעץ
בשערה אחד ענקית.
"מה קרה" שאל מקומה מופתע "שאנו
מוצאים אותך קשור כך וחסר אונים."
"הו, מקומה" ענה צ'י-אסבה-מאפירי
"בצהריים יצא אדם מהנהר. הוא היה ענקי,
והשפם שלו ארוך כל כך שלא ניתן היה
לראות את קצותיו! הוא שאל אותי 'מי האדון
שלך?' ואני עניתי 'מקומה הגדול בין כל

הגיבורים'. ואז האיש הוציא שערה אחת
משפמו וקשר אותי לעץ, כפי שאתה רואה."
מקומה כעס מאוד אך לא אמר מילה אלה שם
אצבע על השערה שהייתה עבה וחזקה כמו
חבל דקלים, חתך אותה ושחרר את בונה
ההרים.
בשלושת הימים הבאים קרה בדיוק אותו
דבר, רק כל פעם עם ענק אחר מהחבורה,
וביום הרביעי מקומה נשאר במחנה,
כשהאחרים הלכו להכין עמודים, ואמר שהוא
רוצה לראות מי האיש שחי בנהר וששפמו
ארוך כל כך שלא רואים את קצותיו.
אחרי שהענקים הלכו הוא ניקה את המחנה,
ושם צלי על אש. בצהריים, כאשר השמש
עמדה בדיוק מעל הראש, שמע רעש גדול
מהנהר וכשהביט בכוון זה ראה ראש וכתפיים
של אדם ענקי שיוצא משם. ובאמת, השפם
נמשך לאורך הנהר והקצוות נעלמו במרחק.
"מי אתה?" שאג הענק שיצא מהנהר.
"אני הוא שקוראים לו מקומה הגדול מכולם"
ענה הגיבור "ולפני שאהרוג אותך אמור לי מה

שמך ומה מעשיך בתוך הנהר." "אני צ'ין-דאבו-מאו-גירי" ענה הענק. "הנהר הוא ביתי והשפם שלי הוא הערפל האפור שמעל המים. איתו אני קושר את כל אחד שבא לכאן, כדי שימות." "לא תוכל לקשור אותי" קרא מקומה, כשהוא תוקף את הענק בפטיש העצום שלו. אך הענק היה כל כך חלקלק שהמכה גלשה מהחזה הירוק שלו. מקומה מעד וכשניסה לקום הענק הוציא אחד משערות השפם וקשר אותו לעץ. לרגע מקומה היה חסר אונים, אבל אז נזכר בכוח רוח האש שנכנסה בו. הוא הנשף להבה אכזרית על שערות הענק והשתחרר. וכשצ'ין-דאבו-מאו-גירי התכופף כדי לתפוס אותו שנית, הוא זרק את השק שלו על ראשו, הרים את הפטיש שלו והכה שוב. הפעם המכה פגעה בשק יבש וצ'ין-דאבו-מאו-גירי נהרג. כשהענקים חזרו מהעבודה, שמחו כולם כאשר ראו שמקומה התגבר על רוח הנהר

וסעדו על הצלי עד מאוחר בלילה. אבל בבוקר, כשהתעוררו, ראו שמקומה כבר מחמם את ידיו מעל אש המדורה ופניו מודאגים. "ידידי" אמר "בחושך של הלילה באו אלי הרוחות הלבנים של אבותיי ואמרו 'דע לך מקומה שלא תוכל לנוח עד שלא תמצא ותאבק עם סקאטרינה, בעל חמשה ראשים והוא חזק וגדול. עליך ללכת לבדך, בלי ידיך.'"

הענקים הצטערו מאוד על פרידה מהגיבור שלהם, אך מקומה ניחם אותם והחזיר להם את הכוחות שלקח מהם קודם. ואז נפרד מהם והלך משם.

מקומה הלך מערבה, מעל הרים גבוהים וביצות טובעניות, במעברי נהרות גדולים ובמדברים בהם מרבית אנשים היו מתים מצמא, עד שבסוף הגיע לבקתה שעמדה על אחת הפסגות ובה שתי נשים יפות.

"שלום!" אמר הגיבור "האם זו הארץ של סקאטרינה, בעל חמשה ראשים, אותו אני

מחפש?"

"ברוך הבא, גיבור גדול" ענתה אחת הנשים
"אנחנו נשים של סקאטרינה. חיפושך
הסתיים, כי שם הוא עומד!" והן הצביעו על
מה שלמקומה נראה כמו שתי פסגות הרריות.
"אלא הן רגליו" אמרו "את גופו אינך יכול
לראות כי הוא מוסתר בין עננים."
מקומה הופתע מגובהו של הענק אך לא
נרתע והתקדם עד שהגיע לרגליו של
סקאטרינה, בהם הכה חזק בפטיש נו-אנדו
שלו.

לא קרה כלום ולכן הוא הכה שוב ושוב עד
שבסוף שמע קול עייף מרחוק "מי מגרד
ברגליי?"

ומקומה קרא חזק כפי שרק יכול היה "זה אני,
מקומה הגדול מכולם!" והקשיב, אך לא
הייתה כל תשובה.

אזי מקומה אסף את כל הענפים והזרדים
יבשים שיכול היה למצוא, בנה מדורה גדולה
ליד רגליו של הענק והדליק אותה.
הפעם הענק ענה. קולו היה נורא כי היה כמו

רעם בעננים. "מי זה" אמר "שמחמם את
רגליי?"

"זה אני, מקומה" קרא הגיבור "ובאתי מרחוק
כדי לראות אותך, סקאטרינה, כי רוחות
אבותיי הורו לי למצוא אותך ולהיאבק בך, פן
אשמין ואעשה לאה."

רגע אחת שרר שקט ואז הענק אמר ברוך
"זה טוב, מקומה" כי גם אני נעשיתי לאה. אין
אדם כה גדול כמוני ולכן אני לבד. הזהר!"
והוא התכופף פתאום, תפס את הגיבור וזרק
אותו על הארץ. אך ראו! במקום למות מקומה
מצא חיים, כי הוא קפץ על רגליו חזק יותר
וגדול יותר מאשר קודם והתנפל על הענק,
תפס אותו במותניו ונאבק עמו.

שעות על גבי שעות הם נאבקו והרים
התגלגלו תחת רגליהם כמו חצץ במבול. מדי
פעם מקומה התרחק, אזר כוח והכה את
הענק בנו-אנדו, הפטיש שלו, ומדי פעם הענק
תפס את אחד ההרים וזרק עליו, אך הם לא
יכלו לגבור אחד על שני. בסוף, ביום השני הם
התחבקו חזק כל כך שאיש מהם לא היה

להינתק מהשני, אך הכוחות שלהם התחילו
אוזלים, וכאשר השמש התחילה לשקוע
שניהם נפלו על הארץ בלי הכרה.
כאשר התעוררו למחרת בבוקר, מולימו, הרוח
הגדול עמד לידם ואמר "הו מקומה
וסקאטרינה! הנכם גבורים כה גדולים שאף
אחד לא יוכל לגבור עליכם. לכן תעזבו את
העולם הזה ותשתכנו בין העננים".
וכאשר אמר זאת, הגיבורים נעשו
בלתי-נראים לבני אדם על הארץ, ואיש לא
ראה אותם יותר.